

Důvody neúčasti českých žen na screeningu karcinomu děložního hrdla

Anna Altová, Michala Lustigová
Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova

CÍLE

- jaké jsou **konkrétní bariéry** neúčasti?
- liší se **neúčastnice** dle sociodemografických charakteristik v **deklaraci jednotlivých bariér**?

Z jakých důvodů se (častěji) neúčastníte cytologického vyšetření stěru z děložního čípku (lze zaškrtnout i více možností)?

☒ nepocituji příznaky	☐ nevidím ve vyšetření smysl – rakovina děložního hrdla se nedá léčit
☒ strach z vyšetření (bolest, diskomfort)	☐ nedůvěra v lékaře, zdravotní systém
☐ stud při vyšetření	☐ nemám čas
☐ strach z nežádoucích účinků vyšetření	☐ ordinace gynekologa je příliš daleko
☒ strach z diagnózy, nálezů rakoviny	☐ chodím jen, když dostanu pozvánku od pojišťovny
☐ nevidím ve vyšetření smysl – rakovina děložního hrdla se dá léčit	☐ nevěděla jsem o možnosti účastnit se
☐ jiné	

DATA

reprezentativní dotazníkové šetření
Lékařského informačního centra (2020),
n = 902 žen

Kdy jste byla naposledy na cytologickém vyšetření stěru z děložního čípku (screening rakoviny děložního čípku)?

před 2 až 3 lety

v posledních 12 měsících

před 3 a více lety

před 1 až 2 lety

nikdy

Účastníte se (nebo se plánujete účastnit) screeningu pravidelně? (doporučený interval je jeden rok)

ne

ano

571 žen
(63,3 %)

METODY

χ^2 test nezávislosti:

- liší se **účastnice od neúčastnic** ve vybraných **sociodemografických charakteristikách**?
- liší podle **sociodemografických charakteristik** neúčastnice, které **deklarovaly konkrétní bariéru** od těch, které se neúčastní z **jiného důvodu**?

A co na to české ženy?

Předběžný výstup v podobě výpovědí žen, které se zúčastnily **polostrukturovaných rozhovorů** na téma "Bariéry českých žen k účasti na programech screeningu rakoviny."

Většina gynekologů si teď účtuje poplatek za vyšetřovací zrcadla, ačkoliv je nechci, ale oni je dají za poplatek a musíte si je koupit... To mi nedává smysl...

žena, 29 let, vyučena

Myslím si, že mám natolik kvalitní životní styl, že jsem riziko rakoviny značně snížila. ... a nesnáším čekání v čekárnách u doktora.

žena, 42 let, VŠ

Je pro mě těžké najít někoho, kdo mi bude vyhovovat, protože je to dost intimní... a tady není moc na výběr.

žena, 27 let, vyučena

Já mám obrovskou bariéru k odběrům krve... pak jsem tam byla už asi 20 minut a sestřička mi řekla: "Vy se ale vůbec nesnažíte" a poslala mě domů. A tak skončila veškerá moje snaha o prevenci.

žena, 27 let, VŠ

Dvakrát mně pan doktor nebo sestra pomotali kartu a odeslali mě na výkon, který mi nepříslušel... Takže ke svému gynekologovi chodím pouze tehdy, pokud to potřebuju já a pokud tam nemusím, tak tam prostě nechodím... Nemám k tomu důvěru, zbytečně tam chodit.

žena, 59 let, VŠ

CHARAKTERISTIKA SOUBORU ŽEN Z HLEDISKA PARTICIPACE A NEJČASTĚJI DEKLAROVANÝCH BARIÉR

charakteristiky	Celý soubor žen n = 902	Ženy, které se neúčastní n = 331	nepocituji příznaky n = 120; 36,3 %	strach z diagnózy n = 76; 23,0 %	strach z vyšetření n = 67; 20,2 %
Věk					
15-34	223 (24,7 %)	79 (35,4 %)	30 (38,0 %)	11 (13,9 %)	20 (25,3 %)
35-54	309 (34,3 %)	77 (24,9 %)	28 (36,4 %)	18 (23,4 %)	18 (23,4 %)
55-74	310 (34,4 %)	127 (41,0 %)	47 (37,0 %)	36 (28,3 %)	21 (16,5 %)
75+	60 (6,7 %)	48 (80,0 %)	15 (31,3 %)	11 (22,9 %)	8 (16,7 %)
		p < 0,001	p = 0,884	p = 0,125	p = 0,363
Vzdělání					
ZŠ	85 (9,4 %)	45 (52,9 %)	11 (24,4 %)	8 (17,8 %)	12 (26,7 %)
vyučen/SŠ bez mat.	215 (23,8 %)	94 (43,7 %)	34 (36,2 %)	30 (31,9 %)	17 (18,1 %)
maturita, VOŠ	407 (45,1 %)	139 (34,2 %)	56 (40,3 %)	25 (18,0 %)	30 (21,6 %)
VŠ	195 (21,6 %)	53 (27,2 %)	19 (35,8 %)	13 (24,5 %)	8 (15,1 %)
		p < 0,001	p = 0,296	p = 0,073	p = 0,485
Rodinný stav					
svobodná	227 (25,2 %)	90 (39,6 %)	35 (38,9 %)	13 (14,4 %)	25 (27,8 %)
vdaná, družka	447 (49,6 %)	130 (29,1 %)	49 (37,7 %)	28 (21,5 %)	23 (17,7 %)
rozvedená	118 (13,1 %)	39 (33,1 %)	13 (33,3 %)	19 (48,7 %)	9 (23,1 %)
vdova	110 (12,2 %)	72 (65,5 %)	23 (31,9 %)	16 (22,2 %)	10 (13,9 %)
		p < 0,001	0,775	p < 0,001	0,128

UNIVERZITA KARLOVA
Přírodovědecká fakulta

Výzkum byl podpořen Grantovou agenturou Univerzity Karlovy (projekt č. 640120).